

A. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Lí do chọn đề tài

Nghị quyết số 29 - NQ/TW của Hội nghị Trung ương 8 - Khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo nêu rõ: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc. Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực. Chuyển từ học chủ yếu trên lớp sang tổ chức hình thức học tập đa dạng, chú ý các hoạt động xã hội, ngoại khóa, nghiên cứu khoa học. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong dạy và học”.

Việc thay đổi phương pháp dạy học truyền thụ kiến thức, kỹ năng một chiều sang phương pháp dạy học tích cực làm cho việc học trở thành quá trình kiến tạo, tìm tòi, khám phá, sáng tạo của học sinh, giúp các em chủ động, năng động trong học tập và trong giao tiếp ở cuộc sống. Đồng thời qua mỗi bài học, giáo dục các em ý thức bảo vệ môi trường, biết sử dụng hợp lý các vật liệu tìm được từ cuộc sống hàng ngày để từ đó có thể áp dụng sáng tạo vào các bài thực hành của không chỉ môn học học mỹ thuật mà còn áp dụng cho đa dạng các môn học khác. Nắm bắt được đặc điểm lứa tuổi các em luôn tò mò và ưa khám phá, có thể nhanh chóng tìm tòi và sáng tạo, nên bản thân tôi đã vận dụng, kế thừa và phát triển những mặt tích cực của những phương pháp hiện có, đồng thời vận dụng một cách linh hoạt, đưa ra các bài tập thực hành phù hợp, phát huy được tính tích cực chủ động của học sinh góp phần bảo vệ môi trường, phù hợp với điều kiện dạy và học cụ thể tại nhà trường.

Từ thực tế giảng dạy của đồng nghiệp và cùng với quá trình giảng dạy của bản thân, đặc biệt là việc từng bước đổi mới phương pháp dạy học theo hướng giảm tải, mục tiêu cuối cùng đó chính là thực hiện yêu cầu làm thế nào để nâng cao chất lượng bài dạy của mình một cách hiệu quả và để giúp các em học sinh phát huy được tính tích cực cùng với trí tưởng tượng sáng tạo, hình thành tư duy về thẩm mỹ thông qua nội dung các bài học mỹ thuật và vận dụng để góp phần bảo vệ môi trường trong các bài thực hành, từ đó thêm hứng thú với môn học mỹ thuật thông qua những bài thực hành cá nhân hoặc theo nhóm, bản thân tôi qua những năm công tác giảng dạy đã tìm hiểu và vận dụng vào sáng kiến: ***“Sử dụng vật liệu phế thải sạch làm sản phẩm mỹ thuật theo hướng trải nghiệm sáng tạo cho học sinh trường THCS Thanh Liệt”***.

2. Mục đích nghiên cứu

Qua việc lồng ghép ý thức, trách nhiệm bảo vệ môi trường của mỗi cá nhân trong các bài học cụ thể: Rèn luyện phát triển các kỹ năng thực hành bài vẽ qua việc quan sát, nhớ lại, tưởng tượng trong quá trình học tập môn mỹ thuật. Sáng tạo linh hoạt trong các cách thể hiện khác nhau cho mỗi chủ đề, tùy thuộc vào từng hoàn cảnh và điều kiện của các em.

Nhằm phát hiện và bồi dưỡng và phát triển cho học sinh có năng khiếu biết tư duy sáng tạo độc lập, có ý thức với những hành động của mình nhất là với môi trường tạo tiền đề cho bước phát triển tiếp theo ở các bậc học sau.

3. Đối tượng nghiên cứu :

Học sinh khối lớp 6,7 trường trung học cơ sở Thanh Liệt, huyện Thanh Trì, Hà Nội.

4. Phạm vi nghiên cứu :

Năm học 2023-2024

5. Phương pháp nghiên cứu :

Trên cơ sở rút kinh nghiệm từ quá trình giảng dạy, khi thực hiện sáng kiến này tôi đã sử dụng một số phương pháp sau đây

- Phương pháp quan sát.
- Phương pháp vấn đáp, gợi mở.
- Phương pháp đặt vấn đề và giao nhiệm vụ.
- Phương pháp luyện tập thực hành.
- Phương pháp liên kết giữa học sinh với tác phẩm

B. NỘI DUNG CỦA SÁNG KIẾN

HIỆN TRẠNG VẤN ĐỀ:

I. CƠ SỞ LÝ LUẬN

Mỹ thuật ở trường phổ thông chủ yếu là giáo dục thẩm mỹ, tạo điều kiện cho học sinh tiếp xúc, thực hành, làm quen và thưởng thức vẻ đẹp của tự nhiên, của các tác phẩm nghệ thuật từ đó phát huy tính tích cực học tập sáng tạo của học sinh để lĩnh hội kiến thức đầy đủ và có hệ thống thông qua những nội dung của bài vẽ. Nhằm hướng tới mục tiêu lấy học sinh làm trung tâm, kích thích sự

tương tác, tư duy sáng tạo và phát triển nhận thức, từ đó giúp các em hình thành và phát triển ba năng lực cốt lõi là: Sáng tạo mỹ thuật, qua đó biểu đạt bản thân (suy nghĩ, tình cảm, mong muốn,...; Hiểu, cảm nhận và trân trọng sản phẩm, tác phẩm mỹ thuật; Giao tiếp, trao đổi, tiếp nhận thông tin thông qua sản phẩm, tác phẩm mỹ thuật.

Ngoài ra, học sinh còn được trực tiếp tham gia vào các hoạt động thực hành sáng tạo để tăng thêm sự hứng thú và hiệu quả trong tiếp nhận kiến thức mới từ môn học.

II. CƠ SỞ THỰC TIỄN

+ Đối với môn mỹ thuật thì chỉ có sự trải nghiệm trực tiếp mới mang lại cho học sinh những kinh nghiệm và chúng ta cần phải khuyến khích và phát triển nó theo những phương pháp đặc thù.

+ Quan sát hình dáng đồ vật cũ bằng “Con mắt mới” Trải nghiệm gợi mở cách nhìn nhận, trí tò mò, phát triển sức sáng tạo và biểu đạt, trải nghiệm với chất liệu mới.

+ Hướng học sinh biết tận dụng phân loại rác, tái tạo rác sạch thành những sản phẩm có ích ngay từ nhỏ hình thành ý thức biết tiết kiệm và giữ gìn vệ sinh, bảo vệ môi trường, biết vứt rác đúng nơi quy định tạo môi trường sống và học tập xanh sạch đẹp ở mọi chỗ mọi nơi. Đó là một quy trình không thể thiếu trong dạy học Mỹ thuật theo phương pháp dạy học tích cực.

+ Rèn luyện khả năng phân tích sự vật hiện tượng, giúp các em tò mò, sáng tạo để thúc đẩy trải nghiệm. Biết tạo ra các sản phẩm làm đẹp phục vụ cho sinh hoạt như: Trang trí đồ vật, trang trí góc, trang trí phòng..... bằng cách tận dụng vật liệu phế thải sáng tạo thành sản phẩm mỹ thuật.

+ Tổ chức thi làm các sản phẩm được làm, được tái chế từ vật liệu phế thải sạch thành sản phẩm mỹ thuật. giới thiệu rộng rãi cho mọi người, tổ chức viết bài tuyên truyền.... nhằm ý nghĩa cao nhất là bảo vệ môi trường sống: Xanh, sạch đẹp của chúng ta.

* **Thực trạng tại trường trung học cơ sở Thanh Liệt:**

- Từ lâu trường trung học cơ sở Thanh Liệt là ngôi trường có phương pháp giáo dục hiện đại, kết hợp hài hòa giữa lí thuyết và thực hành, cùng rất nhiều những hoạt động ngoại khóa, giúp học sinh phát triển toàn diện bản thân.

- Nhà trường luôn quan tâm và hỗ trợ giáo viên trong quá trình giảng dạy.

- Học sinh có nề nếp kỉ luật và đồng đều về nhận thức, 100% học sinh hoàn thành môn học...

Khó khăn:

- Dạy học là một nghề khó, vì đó là dạy con người. Đặc biệt ở môn học này thuộc vào năng khiếu tự thân của mỗi người không ai giống ai, mỗi người sẽ có năng khiếu riêng, không cần học sinh phải hiểu biết một cách rập khuôn mà phụ thuộc vào khả năng sáng tạo, linh hoạt, cảm hứng từ cảm xúc và khả năng biết truyền tải sự hiểu biết của mình vào sản phẩm.

- Điều kiện nhà trường còn hạn chế nên chưa có phòng học bộ môn vẫn còn nhiều bất tiện trong việc làm bài của các em học sinh

- Tôi nhận thấy học sinh còn một số bạn chưa có sự say mê, hứng thú với môn học, còn hoàn thành bài trong sự đối phó. Học sinh chưa thể hiện được hết khả năng sáng tạo, năng lực của bản thân.

+ Đa số các bài tập xây dựng mô hình phải làm theo nhóm mới đảm bảo thời gian hoàn thiện nên tiết học còn ồn ào

+ Vì phải cắt vật liệu phế thải, chọn phân phù hợp để sáng tạo sản phẩm nên học sinh sử dụng kéo....., súng bắn keo cắm từ ổ điện.

Qua khảo sát đầu năm học 2023-2024 ở học sinh thì số lượng học sinh hứng thú khi tham gia môn học mỹ thuật vẫn còn khá khiêm tốn, chỉ chiếm khoảng 30%-35%. Cụ thể:

Bảng khảo sát sự yêu thích của học sinh với môn học Mỹ thuật

Học sinh	Rất hứng thú	Hứng thú	Bình thường	Không hứng thú
Khối 6	22,5%	35%	34%	8,5%
Khối 7	14,5%	24%	49,5%	12%
Khối 8	12,5%	21%	56,5%	10%
Khối 9	10%	25%	52,5%	12,5%

Trên cơ sở đó việc giúp học sinh chú ý, hứng thú học môn Mỹ thuật là một yêu cầu cấp thiết mà mỗi giáo viên cần phải nghiên cứu tìm tòi sáng tạo trong giảng dạy để đạt được hiệu quả cao. Bất cứ một phương pháp, hình thức tổ chức dạy học nào cũng có hai mặt: tích cực và tiêu cực. Cái chính là cách chúng ta làm thế nào để phát huy được thế mạnh của nó và loại bỏ dần những hạn chế nảy sinh trong quá trình thực hiện. Sau đây là một số giải pháp để thực hiện thành

công việc nâng cao ý thức bảo vệ môi trường bằng việc tận dụng vật liệu phế thải sạch. Sáng tạo thành sản phẩm mỹ thuật cho học sinh.

III. GIẢI PHÁP THỰC HIỆN

1. Giải pháp 1. Giáo dục ý thức bảo vệ môi trường và nhận thức mặt tích cực, vẻ đẹp của sản phẩm tái chế thông qua việc học mỹ thuật.

- Ô nhiễm môi trường đang trở thành một trong những thách thức lớn nhất mà các quốc gia đang phải đối mặt. Là 1 giáo viên dạy môn Mỹ thuật tôi luôn nhận thức được vai trò của mình trong cuộc khủng hoảng ô nhiễm môi trường toàn cầu.

Chính vì vậy, trong các tiết học của mình tôi luôn tích cực tuyên truyền cho học sinh hạn chế tối đa việc sử dụng các sản phẩm gây ô nhiễm môi trường như: Túi ni lông, chai nhựa, ống hút nhựa.... Sau khi nghiên cứu và triển khai vấn đề này bản thân tôi nhận thấy: Để các em có thể tận dụng nhiều vật liệu phế thải sạch khác nhau thành những sản phẩm Mỹ thuật tranh vẽ, xé dán, sản phẩm 2D, 3D, 4D theo từng chủ đề thích hợp. Trước tiên phải tạo cho các em biết yêu thích môn học, vì chỉ khi yêu thích các em mới có sự liên tưởng và sáng tạo khi nhìn thấy từ thiên nhiên cỏ, cây, đá, sỏi, cát..., những đồ dùng đã qua sử dụng giấy, đồ nhựa, sắt, kim loại, giấy, kẽm, vải, chai... và làm mới chúng thành các sản phẩm mỹ thuật.

- Học sinh nhận thức được mặt tích cực khi sử dụng đồ tái chế từ những vật dụng bỏ đi, đồ vật tìm được khác. Trong các tiết dạy Mỹ thuật tôi luôn khuyến khích các em sáng tạo ra sản phẩm từ vật liệu phế thải.

2. Giải pháp 2: Định hướng cho học sinh xây dựng kho vật liệu từ đồ phế thải.

- Hướng dẫn học sinh xây dựng kho vật liệu cá nhân hoặc nhóm bằng cách tìm kiếm những vật dụng từ những đồ dùng đã qua sử dụng:

- + Sử dụng “Sọt rác thông minh” tại gia đình.
- + Tạo ngân hàng rác tái sử dụng trong lớp, trường.
- Hướng dẫn học sinh tổng hợp các vật liệu đã sưu tầm làm kho vật liệu chung cho các hoạt động của chủ đề.

- Yêu cầu học sinh quan sát kho vật liệu, nêu câu hỏi gợi ý học sinh liên tưởng để hình thành ý tưởng sáng tạo các em có thể hình dung được sản phẩm mỹ thuật mới trên đồ vật cũ.
- Sưu tầm và có thể sử dụng hình ảnh hoặc clip giúp học sinh dễ tưởng tượng và hình thành ý tưởng.

3. Giải pháp 3: Tạo hứng thú cho học sinh sáng tạo sản phẩm mỹ thuật, lựa chọn vật liệu phế thải phù hợp khi tạo hình sản phẩm trong các chủ đề môn học.

- Giáo dục mỹ thuật hiện đại trong nhà trường hiện nay cũng giới thiệu cho học sinh làm quen và biết sử dụng những vật liệu, công cụ, cách thức tạo hình khác nhau phù hợp với nội dung chủ đề, ý nghĩa, với cách phát triển ngôn ngữ mỹ

thuật của các em và năng lực của mỗi cá nhân. Để làm được điều này thì việc tạo hứng thú cho học sinh học tập sáng tạo là việc làm vô cùng cần thiết.

- Khi dạy học tôi luôn hướng cho học sinh của mình không ngừng sáng tạo và tận dụng vật liệu phế thải vào tất cả các chủ đề trong năm.

Ví dụ: Ở chủ đề 2: Mĩ thuật lớp 7 (Tạo hình căn phòng) – Chủ đề 5: Mĩ thuật lớp 9 (Sáng tạo từ vật tìm được) cho học sinh xem hình ảnh hoặc clip để hình thành ý tưởng và lựa chọn vật liệu phù hợp. Tạo hứng thú khơi dậy sự sáng tạo tự thân trong mỗi học sinh. Tùy thuộc vào mục đích và yêu cầu của tiết học mà ta có nhiều cách chia nhóm, nhiều mô hình nhóm khác nhau. Có khi là nhóm hai, nhóm bốn (ở hoạt động tìm hiểu chủ đề, Vẽ cùng nhau); nhóm sáu, nhóm bảy hoặc nhóm tám (ở hoạt động làm mô hình, Xây dựng cốt truyện...). Sự sáng tạo và linh hoạt đối với tranh làm từ những chất liệu trong cuộc sống để tạo thành tranh 2D, 3D

- Giáo viên dựa vào ý tưởng sáng tạo của học sinh để hướng dẫn các em lựa chọn vật liệu cho phù hợp với ý tưởng sáng tạo.

- Học sinh nghe theo sự hướng dẫn của giáo viên để chuẩn bị thật tốt các đồ vật liệu phế thải sạch hoặc các chất liệu sáng tạo phù hợp

Ví dụ : Đặc điểm của tranh chất liệu tổng hợp là tạo cảm giác rất chân thật. Những phong cảnh, sự vật được mô tả trở nên sống động hơn. Các dòng tranh của chất liệu bao quát toàn bộ mọi đề tài mà các loại tranh khác khó thể hiện.

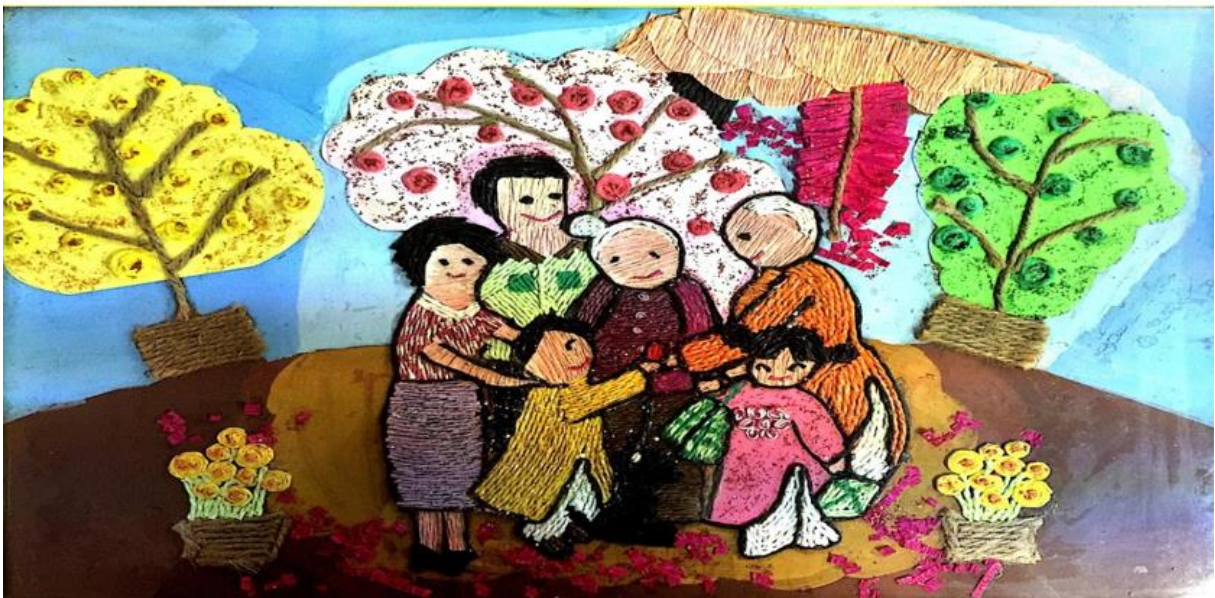
Khi làm tranh chất liệu, học sinh không phải nhuộm màu cho các chất liệu. Chẳng hạn riêng mùn cưa đã có nhiều màu khác nhau tùy vào chất gỗ và độ thô mịn của hạt. Vì thế, có loại mùn cưa cho sắc vàng tươi, có loại mang màu nâu thẫm, có loại lại óng ánh như ngọc trai...

Các vật dụng để làm tranh chất liệu là vỏ trứng, sỏi, sợi len, hạt bí,...

Hay như vỏ trứng vịt có màu trắng ngà, trứng gà có màu hồng phơn phớt, trứng chim cú lại mang hai sắc trắng và đen độc đáo.... Để thực hiện một bức tranh, việc đầu tiên là học sinh phải phác họa ý tưởng bằng bút chì trên bản phác thảo khổ giấy A3, sau đó giáo viên hướng dẫn để học sinh dùng một chiếc bay nhỏ để phết hồ, sau đó dùng nhíp để gấp và gắn từng mảnh chất liệu nhỏ cho đến khi hoàn thành toàn bộ bức tranh.

Tranh đề tài ngày tết được làm từ giấy nhún và giấy sợi của học sinh

Tranh nhiều chất liệu là tranh không chỉ đơn thuần là tranh vẽ màu trên giấy, mà bức tranh sẽ được kết hợp với nhiều chất liệu khác nhau để tạo nên một bức

tranh sinh động và đẹp mắt. Màu sắc và đường nét của bức tranh không chỉ là màu mà có thể là đất sét, xé giấy, đính cườm, vỏ trứng,...

Tùy vào từng nội dung bài học giáo viên cần định hướng để cho học sinh lựa chọn được đề tài phù hợp

Cho học sinh xem video và bài mẫu

Học sinh hình thành ý tưởng, lựa chọn vật liệu và tiến hành làm bài

Để tạo nên các sản phẩm từ vật liệu phế thải sạch thì cần rất nhiều đồ dùng như: Kéo, súng bắn keo, băng dính, giấy màu, keo sữa, ...nên cần dặn dò để các em chuẩn bị rất kĩ từ trước.

- + Em chọn tạo hình căn phòng nào? Đồ vật, con vật nào?
- + Căn phòng đó thường gồm những đồ dùng gì?
- + Những vật liệu nào có thể sử dụng được? em sẽ dùng chất liệu gì để gắn những vật liệu đó?

Sản phẩm của học sinh khi hoàn thành

Ví dụ: Thể hiện tranh đề tài “Cuộc sống quanh em” Mĩ thuật 7, hoặc làm bưu thiếp chào mừng ngày nhà giáo Việt Nam trong chủ đề thầy cô và mái trường - Mĩ thuật 8

- Học sinh biết tận dụng kho vật dụng để lựa chọn vật liệu phù hợp với chủ đề
- + Quan sát theo sự hướng dẫn của giáo viên lựa chọn nội dung thể hiện
- + Quan sát kho vật liệu chọn vật liệu phù hợp
- + Ngoài vẽ tranh trên giấy học sinh có thể làm mô hình hoặc Sử dụng giấy báo, nilông xé dán tạo thành bài vẽ rất đẹp và hài hòa phù hợp với chủ đề.

*** Có thể điều chỉnh, cắt gọt, thay đổi hình dạng cho phù hợp với ý tưởng sáng tạo**

*** Có thể vẽ, cắt dán hoặc kết hợp các vật liệu khác nhau để trang trí sản phẩm.**

- Do đó là một giáo viên giảng dạy môn mỹ thuật tôi thấy cần làm cho học sinh của mình sự thấy thoải mái, say mê, hứng thú với môn học. Kích thích sự tương tác, tư duy sáng tạo và phát triển nhận thức, phát triển năng lực cho học sinh một cách toàn diện. Học sinh làm quen và biết sử dụng những vật liệu, công cụ, cách thức tạo hình khác nhau phù hợp với khả năng sự sáng tạo ,và thể mạnh riêng của bản thân mỗi học sinh vào sản phẩm cá nhân hay nhóm cho đúng nội dung chủ đề.

4. Giải pháp 4: Tổ chức cuộc thi “Sáng tạo mỹ thuật từ vật liệu phế thải”.

- Tổ chức thi làm các sản phẩm được làm từ vật liệu phế thải giữa các khối, các lớp trong toàn trường. Qua bàn tay khéo léo của các bạn học sinh, nhiều vật liệu phế thải đã trở thành đồ chơi và đồ dùng học tập. Những đồ chơi, đồ dùng từ những vật liệu này không chỉ tạo sự hứng thú cho học sinh, tiết kiệm chi phí trong học tập mà còn góp phần bảo vệ môi trường.

- Chương trình công tác đội và phong trào thiếu nhi 2023-2024 tổ chức các hoạt động chào mừng ngày nhà giáo việt nam 20/11 có tổ chức cho các em giữa các lớp, khối thi làm tập san, bưu thiếp đẹp tặng thầy cô. Các bạn học sinh đã hào hứng tham gia và đã có những thành tích nhất định.

- Thông qua cuộc thi học sinh thấy việc sáng tạo mỹ thuật từ vật liệu phế thải này rất ý nghĩa, vì các đồ dùng này không làm ô nhiễm môi trường mà lại tiết kiệm. Khi học tập, vui chơi và sử dụng các vật dụng như thế này các em thấy rất hứng thú.

5. Giải pháp 5 : Tổ chức học trên lớp, học ngoài lớp:

Bên cạnh việc tổ chức hoạt động dạy học theo nhóm, giáo viên cần biết linh hoạt các hình thức dạy học ở trong lớp học và ngoài lớp tùy vào nội dung bài học sao cho phù hợp, để học sinh sẽ hứng thú với từng nội dung bài học khác nhau, các em học sinh cũng sẽ không cảm thấy bị nhàm chán bởi một nội dung thực hành cụ thể.

Các em được trải nghiệm các hình thức học khác nhau, và học ngoài lớp học sinh cũng hứng thú nhiều hơn, chất lượng bài vẽ cũng có hiệu quả cao hơn.

Giúp học sinh phát huy được tính tập thể phối hợp cùng suy nghĩ cùng làm việc thảo luận để cùng có hướng giải quyết vấn đề một cách hiệu quả, cụ thể là hoàn thành yêu cầu bài thực hành. Việc thay đổi không gian học ở trên lớp và ngoài lớp cũng chính là một trong những nội dung đổi mới phương pháp dạy học.

Tổ chức tiết học ngoài lớp cho học sinh với chủ đề khám phá thiên nhiên

Phương pháp vẽ theo nhóm khi học ngoài trời

Ở mỗi tiết học nếu giáo viên tổ chức được nhiều hình thức cho học sinh tham gia bài học thì các em sẽ hứng thú hơn, trong các hình thức tổ chức đó thì tổ chức hoạt động dạy ngoài lớp là rất quan trọng tùy vào yêu cầu đề bài mà giáo viên áp dụng phương pháp hoạt động này sao cho có hiệu quả và thiết thực, học sinh được tiếp cận với không gian mở và những cảnh vật thực tế. Đồng thời giáo viên sẽ kết hợp giới thiệu thông qua đó giáo dục các em tình yêu quê hương đất nước, yêu môi trường sống – học tập xanh – sạch – đẹp... từ đó các em sẽ vận dụng được những gì bản thân nhận thấy xung quanh để diễn tả và làm các bài thực hành đẹp, thực tế hơn.

Ngoài ra, biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục thẩm mỹ bằng môn học mỹ thuật trong hoạt động nghệ thuật ở trường trung học cơ sở theo hướng phát huy tính tích cực, thẩm mỹ quan tâm đến việc cung cấp điều kiện và tạo cơ hội để học sinh có hứng thú và chủ động tham gia vào hoạt động này, do đó việc cải tiến các tác động dạy học nhằm phát huy vai trò của đặc thù của môn học, đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi, hoạt động học tập trên lớp kết hợp với các hoạt động tổng kết và trưng bày sản phẩm, tranh vẽ của học sinh ở cuối tiết học, cuối kì học và cuối năm học.

Trưng bày kết quả học tập của học sinh ở trên lớp

Thông qua hoạt động này giúp học sinh rèn luyện và phát triển khả năng hiểu và cảm nhận sản phẩm mỹ thuật về bố cục, màu sắc và sắc thái biểu cảm. Từ đó hình thành và phát triển khả năng phân tích sản phẩm thông qua các yếu tố tạo hình như nhận xét về: bố cục, đường nét, màu sắc,...

Trong mỗi tiết trưng bày và giới thiệu sản phẩm, giáo viên hướng cho các em phát huy tính chủ động trong việc giới thiệu về sản phẩm của nhóm mình đặc biệt là giới thiệu về các chất liệu mà các em đã làm, qui trình làm ra sao, sự sáng tạo nằm ở yếu tố nào.....

Bên cạnh đó còn giúp học sinh phát triển khả năng sử dụng ngôn ngữ để biểu đạt ý tưởng, khắc sâu các kiến thức kỹ năng vừa được thực hành sáng tạo. Ở hoạt động này giáo viên gợi ý cho học sinh thảo luận, suy nghĩ và trình bày ý kiến cá nhân.

IV. KẾT QUẢ TRIỂN KHAI ÁP DỤNG SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

Trong năm học: 2023-2024, thông qua việc áp dụng các biện pháp giáo dục trên, tỷ lệ học sinh hứng thú với môn dạy mỹ thuật của trường tôi đã có những tiến bộ đáng mừng:

Thông qua việc khảo sát 200 học sinh khối 7 về sự yêu thích môn mỹ thuật ta có được 2 bảng so sánh sau:

Bảng khảo sát sự yêu thích của học sinh với môn mỹ thuật trước khi áp dụng sáng kiến

Nội dung khảo sát	Có	Không hứng thú	Ý kiến khác
Em có thích tham gia các hoạt động bảo vệ môi trường không?	88%	12%	0%

Em thích các sản phẩm làm từ vật liệu tái chế không?	83%	17%	0%
Em có thích các hoạt động sáng tạo mỹ thuật không?	86%	14%	0%
Em (nhóm) có sản phẩm để tham gia cuộc thi sáng tạo từ những vật tìm được không?	74%	26%	0%

**Bảng khảo sát sự yêu thích của học sinh với môn mỹ thuật
sau khi áp dụng sáng kiến**

Nội dung khảo sát	Có	Không hứng thú	Ý kiến khác
Em có thích tham gia các hoạt động bảo vệ môi trường không?	96%	4%	0%
Em thích các sản phẩm làm từ vật liệu tái chế không?	97%	3%	0%
Em có thích các hoạt động sáng tạo mỹ thuật không?	99%	1%	0%
Em (nhóm) có sản phẩm để tham gia cuộc thi sáng tạo từ những vật tìm được không?	96%	4%	0%

V. HIỆU QUẢ ÁP DỤNG SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

Bảng so sánh 2 phương pháp cũ và mới

PHƯƠNG PHÁP CŨ	PHƯƠNG PHÁP MỚI
- Có ý thức bảo vệ môi trường nhưng chưa ứng dụng vào môn học	- Có ý thức bảo vệ môi trường và ứng dụng được vào các sản phẩm tìm được từ rác thải sạch tái chế.

- Học sinh vẽ bài trên giấy.	- Học sinh có nhiều sự lựa chọn và phương pháp thể hiện (xé dán, làm mô hình, làm các sản phẩm ứng dụng....)
- Sản phẩm chưa sinh động mang tính ứng dụng.	- Sản phẩm có tính ứng dụng cao (Trang trí nhà, phòng, lớp học...) - Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường, tái chế và sử dụng tối đa rác thải, sáng tạo thành các sản phẩm mỹ thuật thân thiện với môi trường.
- Học sinh chưa mạnh dạn trong việc nhận xét bạn.	- Học sinh mạnh dạn nhận xét các bạn.
- Học sinh ít mạnh dạn xung phong thảo luận trước lớp.	- Học sinh học tập nhanh nhẹn ,hăng hái thảo luận ý kiến.
- Học sinh học tập chậm chạp ít hứng thú và trầm.	- Học sinh học tập hăng hái,sôi nổi và tích cực, hứng thú.
- Tỷ lệ học sinh yêu thích môn Mỹ thuật chưa cao.	- Tỷ lệ học sinh yêu thích môn Mỹ thuật cao hơn. - Học sinh mạnh dạn thể hiện năng lực của bản thân. Với nhiều chất liệu tìm được, học sinh không bị gò bó ý tưởng, thoải mái vận dụng và sáng tạo

*** Hiệu quả về khoa học:**

- Sản phẩm có tính ứng dụng cao (Trang trí nhà, phòng, lớp học...).
- Tỷ lệ học sinh yêu thích môn mỹ thuật cao hơn.
- Học sinh mạnh dạn thể hiện năng lực của bản thân.

*** Hiệu quả về kinh tế:**

Tiết kiệm chi phí chuẩn bị đồ dùng học tập vì các sản phẩm được làm từ rác thải sạch, tái chế.

*** Hiệu quả về xã hội:**

Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường, tái chế và sử dụng tối đa rác thải, sáng tạo thành các sản phẩm mỹ thuật thân thiện với môi trường.

*** Tính khả thi (khả năng áp dụng vào thực tiễn công tác của đơn vị, địa phương...):**

Các phương pháp đều có tính khả thi cao, có thể áp dụng ở tất cả học sinh lớp 6, 7 của các trường học trên toàn quốc.

*** Thời gian thực hiện đề tài, sáng kiến:**

Sáng kiến có thể áp dụng ngay từ đầu năm học. Hiện tại trường chúng tôi đã thực hiện sáng kiến bắt đầu từ năm học 2023 – 2024.

*** Kinh phí thực hiện đề tài, sáng kiến:**

Tiết kiệm chi phí thực hiện sáng kiến, học sinh tìm và sử dụng tối đa rác thải, sáng tạo thành các sản phẩm mỹ thuật thân thiện với môi trường.

C. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận chung

Dạy học mỹ thuật ở trường trung học cơ sở, tôi nghĩ giáo viên phải luôn không ngừng học hỏi, nâng cao trình độ chuyên môn của mình để đưa những phương pháp vào bài học phù hợp, song bên cạnh đó hãy luôn tìm hiểu, tôn trọng gần gũi, lắng nghe những tâm tư nguyện vọng của học sinh để nắm rõ hơn những tâm tư tình cảm ấy để có cách hướng dẫn các em thực hành trong giờ mỹ thuật một cách hiệu quả nhất, mang lại cho các em một thành quả do chính các em tự làm ra.

Sau khi nghiên cứu và triển khai giải pháp này bản thân tôi nhận thấy: Để các em có thể tận dụng những vật liệu phế thải sạch thành những sản phẩm Mỹ thuật 3D theo từng chủ đề thích hợp. Trước tiên phải tạo cho các em sự yêu thích môn học, vì chỉ khi yêu thích các em mới có sự liên tưởng và sáng tạo khi nhìn thấy những đồ dùng đã qua sử dụng và làm mới chúng qua các sản phẩm mỹ thuật. Qua mấy tháng áp dụng phương pháp kết quả ban đầu cho thấy: Trường lớp được khang trang, sạch đẹp hơn, học sinh biết tận dụng tiết kiệm phân loại rác tái sử dụng tạo nhiều sản phẩm Mỹ thuật đẹp nhờ việc thu thập đồ

vật, phế liệu an toàn, sạch từ những thứ không dùng đến ở nhà hoặc ở trường lớp. Học sinh yêu thích môn học hơn, hào hứng, và hợp tác nhóm tốt các em biết hỗ trợ giúp nhau cùng tiến bộ qua từng chủ đề. Phát huy được trí tưởng tượng, óc sáng tạo. Phát triển được các giác quan, kỹ năng sống, khả năng giải quyết vấn đề, các năng lực hợp tác, hỗ trợ phát huy thế mạnh của từng học sinh. Các em biết tự học và tự đánh giá trải nghiệm. Học sinh nghiên cứu vật liệu tìm được, có cái nhìn mới về chúng. Thu thập và lắp ráp những thứ đó vào quy trình giúp học sinh năng động hơn và giúp các em có ý thức bảo vệ môi trường và tái tạo vật liệu để tiếp tục sử dụng trong học tập và vui chơi. Sản phẩm môn Mĩ thuật đa dạng hơn, giúp những em không có năng khiếu vẽ có nhiều sự lựa chọn chất liệu để tạo sản phẩm Mĩ thuật. Phát triển khả năng hợp tác nhóm, tư duy sáng tạo của cá nhân vào sản phẩm chung của cả nhóm. Tạo nhiều hứng thú cho các em học sinh trong môn học.

Tôi mong rằng giải pháp ít nhiều góp phần giúp các em biết tạo ra những sản phẩm mĩ thuật sáng tạo khác nhau qua việc các em biết tận dụng rác thải sạch. Đồng thời giáo dục các em biết tiết kiệm nguồn nguyên liệu, có ý thức bảo vệ môi trường.

2. Điều kiện áp dụng

Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường bằng việc tận dụng vật liệu phế thải sạch. Sáng tạo thành sản phẩm mĩ thuật cho học sinh có thể áp dụng ở tất cả các khối lớp và ở nhiều môn học. Tuy nhiên đối tượng ở các khối lớp khác nhau, trình độ khác nhau đòi hỏi người giáo viên phải biết vận dụng thật linh hoạt cho phù hợp. Đặc biệt với những lớp đối tượng học sinh còn hạn chế về mức độ nhận thức và cách thức tổ chức hoạt động tránh để các em cảm thấy nặng nề trong giờ học.

3. Đề xuất, kiến nghị

Để nâng cao ý thức bảo vệ môi trường bằng việc tận dụng vật liệu phế thải sạch. Sáng tạo thành sản phẩm mĩ thuật cho học sinh đạt kết quả tốt theo định hướng phát triển năng lực của học sinh, tôi xin có một số kiến nghị sau:

* Với học sinh:

- Tâm thế tốt, tích cực tham gia vào các hoạt động của giờ học
- Mạnh dạn, tự tin, sẵn sàng nhận nhiệm vụ.

* Với giáo viên giảng dạy

- Phải thật sự nhiệt tình, tâm huyết với nghề, luôn có tinh thần học hỏi, đổi mới các hình thức dạy học cho phù hợp với học sinh của từng khối, lớp.

- Luôn luôn thực hiện theo phương châm khen nhiều hơn chê. Động viên khích lệ kịp thời những việc làm của các em

Trên đây là sáng kiến kinh nghiệm ***“Sử dụng vật liệu phế thải sạch làm sản phẩm mỹ thuật theo hướng trải nghiệm sáng tạo cho học sinh trường THCS Thanh Liệt”*** kính đề nghị Hội đồng khoa học & công nghệ huyện Thanh Trì xem xét công nhận sáng kiến kinh nghiệm cấp Huyện.

Thanh Trì, ngày 24 tháng 04 năm 2024

Xác nhận của nhà trường

Người thực hiện

.....
.....
.....
.....

Lê Xuân Thuận